

### Obmejna trgovina zadnji tržaški ventil

Dan 12. junija, ko se ukinejo izredne carinske oiašave za uvoz potrošnega blaga v Jugoslavijo, je pomemben tudi za tržaško gospodarstvo. V enajzmi prednjem številu "Gospodarstva" smo poročali, kako močno se je razvil v Trstu blagovni promet zaradi teh carinskih oiašav, bodisi v zvezi s pošiljanjem darilnih pošilk ali z neposredno prodajo blaga Jugoslovancem, ki prihajajo v Trst poslovno, na obisk ali kot turisti.

Statistično ni pač mogoče zajeti gospodarske zube, ki jo bo imela tržaška trgovina po ukinitvi omenjenih carinskih oiašav, ker nihče ne vodi statistiko o blagovnem prometu na drobno med sosednjimi državama, niti ne o darilnih pošilkah, ker to se prostre carine. Dovolj je, da o tem poročate tržaške trgovce, pa se boste kmalu prepričali, kako velike količine blaga so odhajale v Jugoslavijo po tej poti.

Ostane k sreči neomejen in se oiašav obmejni promet, in to v veliko zadovoljstvo trgovcev in vsega prebivalstva na Tržaškem in Gorškem, a na drugi strani v zadovoljstvo kmetov in drugih sloyev v obmejnem pasu. Mislimo, da bi bil povsem neumeuten vsak korak pri jugoslovanskih oblastvih, da bi svoje zadnje ukrepe o odpravi carinskih oiašav preklicala. Ta ukrepi ni v jugoslovanske vidike krajine narave, temveč zadeva gospodarstvo vse Jugoslavije. Poleg tega so bile carinske oiašave za uvoz potrošnega blaga izjemne inčasne. Imelo so namen omogočiti Jugoslovancem nabavo potrošnega blaga v tujini brez carine, da bi si lahko zagotovili udobno opremo svojih stanovanj in gospodinjstev ter zadovoljili svojem okusu. Izredne carinske oiašave so se dale z medišča jugoslovanske gospodarske politike braniti, dokler se doma ni razvila ustrezna industrija, ki iz izdeluje izdelane blaga. V nekaterih primerih, kakor n. pr. v primeru tkanin — se je domaća proizvodnja tako razvila, da se kompela zaloga neprodanega blaga.

Zaradi tega je bilo pričakovati, da bodo jugoslovanske oblasti prej ali slej odpravile izredne oiašave za uvoz potrošnega blaga. Ni dvoma, da je njih voj korak v veliki meri pospešila tu di nezdružava spekulacija, ki se je razvila med carinsko svobodo na obeh straneh.

Za tržaško trgovino in gospodarstvo sploh se zdaj postavlja vprašanje, kako naj Trst nadomesti občutno zbugo. Preden načemo to vprašanje, bi radi še omenili, da bo Trst lahko tudi v bodoče še precej prodajal v Jugoslavijo; saj Jugoslovani v povojnih letih mnogo potujejo in se kaj radi ustavi v to tudi v Trstu, ki jih bo tudi v bodoče močno privlačeval. Mimogrede naj pripomnimo, da je bila prav te dni vpletana nova avtomobilska proga med Zagrebom in Trstom.

Kako nadomestiti zbugo? Naše prizadevanje se lahko razvije v treh smereh: prizadevat si moramo, da se ob oiašavi obmejni promet, da se poveča trgovinska menjava v okviru takolimenovane regionalne sporazuma (v avtonomnem računu) o trgovini z jugoslovanskimi obmejnimi področji in končno, da se Trstu odmeri večji delež pri dobavi industrijskih opreme Jugoslaviji na podlagi kreditiranja; prav v zadnjem času se v Rimu vodil pogajanja o posiljanju zadevnega kredita od 30 na 50 milijonov dolarjev.

Trst mora ohraniti za vsako ceno in ki se bolj razvili to krajeno trgovino ki predstavlja do neke meje delno nadomestila za nekdanjo trgovino z njim. To ventil je za tržaško gospodarstvo treba razširiti, da se Trstu ohrani vsaj majhen kos potice, ki jo je spreklo za italijanskim gospodarstvom. Okrepitve sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo po redoviti tržaškega vprašanja.

Trstu je treba omogočiti, da gospodarsko zadira in razvije svoje lastne moči in sposobnosti ter izkoristi svoje stare zveze z bližnjim zaledjem, da bo vsaj deloma našel nadomestilo za to, kar je tržaško gospodarstvo izgubilo ne po krivdi Tržačanov.

Narajočaja kriza v tržaškem pomorstvu je jasen memento vsem odgovornim.

### Hladna vojna v zunanji trgovini

V Washingtonu pripravljajo ustanovitev odbora za gospodarsko blaginjo, ki naj bi po izjavi senatorja Wileyja izpodjal trgovinski nadpaldnost Kitajske in Sovjetske zveze. Republikanec Wiley je član zunanjeopolitičnega odbora v senatu. Novemu odboru bo predsedoval predsednik republike; odbor bo pod okriljem vsedržavnega odbora za državno varnost. Senator Wiley meni, da je mogoče hladno vojno dobiti na svetovnem trgu in v proizvodnji. Planiranje v gospodarstvu je prav tako važno kakor planiranje za državno obrambo. V odobran za gospodarsko blaginjo, katerega ustanovitev je predlagal senator Wiley, bodo poleg predsednika ministrski za finance, delo in trgovino, predsednik odbora gospodarskih svetovalcev, ravnatelj za proračun in druge osebnosti, ki jih bo določil republiški predsednik. Naloge bodočega odbora bodo v tem, da bo pripravilo proizvodnje novih vrst blaga ter iskal nove trge in postavil manj proizvoznice, ki jih iščejo potrošniki po svetu. Proutcheval bo ucinek automatizacije na zaposelnost, industrijo in gospodarski napredek; nadalje odnose med uvozom in domačim gospodarstvom. Bavi se bo s konkurenco industrije komunističnih držav na svetovnem trgu. Proučil bo zunanjo trgovinsko politiko v Združenih ameriških državah.

Amerika si v zadnjem času močno prizadeva, da bi povečala svoj izvoz. Verjetno so v zvezi s to akcijo sklepe Velike Britanije, Italije in Francije, da te države v veliki meri sprostitjo uvoz iz Združenih ameriških držav.

### Sladkor greni agrarno reformo Fidel Castro se je spoprijel z ameriškimi čistilnicami

Vodja današnje Kube Fidel Castro je sredi maja z novim zakonom začel glavne smerne bodoče agrarne reforme, ki v svojih podrobnostih niso sicer še popolnoma jasne. V glavnem se pa že danes da iz besedila novega zakona razbrati, da bo zemljiška preobrazba zadela tudi ameriške družbe — med temi znano "United Fruit" — ki so lastnice velikih sladkornih nasadov (trsa), na Kubi. Iz teh nasadov, katerih lastniki so ameriški državljani oziroma velike ameriške družbe, dobiwa Kuba 40% vsega sladkorja. Odvisnost od Amerike se vidi tudi v tem, da proda Kuba največ sladkorja v Združene ameriške države, in sicer kar polovico svojega pridelka.

Vprašanje je zdaj, ali naj Fidel Castro kljub takšnemu položaju in kljub razumljivemu odporu ameriških rafinerij sladkorja izvede agrarno reformo od kraja. Kaj bi se zgodilo, ko bi Američani, ki na podlagi posebnega zakona kupujejo kubanski sladkor po višji ceni, kakor je cena na svetovnem trgu, ustavili uvoz sladkorja s Kube.

Položaj je z gospodarske vidika za Kuba še bolj zapleten, ker so v zadnjih letih pričeli gojiti v večjem obsegu sladkorni trs tudi v drugih latinsko-ameriških državah, kakor posebno v Mehiki in Peruju ter Dominikanski republiki, ki danes lahko izvozijo že okoli 1 milijon ton sladkorja. Seveda bi Združene ameriške države lahko povečale uvoz prav iz teh jugoameriških držav na škodo Kube.

Kaže, da se je za ta primer Fidel Castro že posvetoval z jugoameriškimi državami; saj se je odločil za zemljiško preobrazbo šele po svojem povratku iz Argentine.

### Za okrepitev italijansko-jugoslovanske trgovine Izjava jugoslovanskega predstavnika na padovanskem sejmu

Trgovinski svetnik jugoslovanskega odposlanstva v Rimu, g. Mihajlo Stevović je na padovanskem sejmu govoril o značilnostih trgovinske izmenjave med Italijo in Jugoslavijo. Govornik je ugotovil, da jugoslovanski uvoz italijanskega blaga presega italijanski uvoz iz Jugoslavije. Dejaj je, da so danji pogoji, da se jugoslovanski nakupi še povečajo. Za to pa naj bi Italija dala na razpolago jugoslovanskim uvoznikom dovolj valutnih sredstev pač s tem, da sama nakupi več blaga na jugoslovanskem trgu. Trgovinska izmenjava obeh držav je medsebojno tesno povezana in povečanje uvoza v eno smer predpostavlja podoben pojav tudi v nasprotno smer. To velja tudi po podpisu trgovinskega sporazuma v Beogradu dne 24. marca letos, ki je sicer povzela možnosti jugoslovanskega izvoza v Italijo.

V italijanskih gospodarskih krogih so mnenja, da bo v prihodnjih mesecih uvoz jugoslovanskega blaga v Italijo precej narasel. S tem se bo primanjkljav v trgovinski bilanci za Jugoslavijo znatno skril in bodo zato jugoslovanska podjetja povečala svoje nakupe italijanskega blaga.

Za zdaj je jugoslovanski izvoz hladovine v Italijo še vedno ustavljen iz notranjih gospodarskih razlogov. Italijanski poslovni krogi podarjajo važno nasteg pojava, ker predstavljajo uvoz lesa skoraj tretjino vrednosti vsega uvoza jugoslovanskega blaga. Druga važna postavka je uvoz živine iz Jugoslavije. Poslovni ljudje iz obeh držav in tujih in tudi iz srednje Italije se mučijo te dni v Padovi, kjer si v velikim zanimanjem ogledujejo jugoslovansko blago.

### Tesnejši stiki med italijansko in jugoslovansko industrij

Jugoslovansko združenje kemičnih industrijskih podjetij organizira ogled italijanskih obratov Montecatini, Triul-

v drugi polovici meseca julija bo začelo veljati v Jugoslaviji pet novih zakonov s področja stanovanjske politike; zakon o stanovanjskih skupnostih, o stanovanjskih razmerjih, o poslovnih stavbah in prostorih, o etažni lastnini ali, kakor bi rekli v Italiji, o kondominijih ter zakon o stanovanjskih zadrukah. Skupaj z zakonom o nacionalizaciji najemnih zgradb in gradbenih zemljišč, ki je izšel konec preteklega leta, prinašajo novi predpisi mnogo novosti in ureditev stanovanjskega vprašanja. Brez dvoma so pomembni koraki naprej v njegovih socialističnih izgradnji; ker prinašajo jasnost v stanovanjske odnose, bodo pa tudi v prid pospešenemu odpravljanju pereg stanovanjske stiske.

Predaleč bi nas peljali in bi za večino naših bralcev, ki živijo zunaj Jugoslavije, tudi ne bilo zanimivo, če bi se hoteli baviti z vsemi mogočimi podrobnostmi. Pač pa ne bo odveč, če jih seznanimo z nekaterimi bistvenimi značilnostmi današnje jugoslovanske stanovanjske ureditve in nakazuje glavne razlike v primerjavi z ureditvijo, ki velja pri nas.

### KDO JE LAHKO LASTNIK HIŠE?

Od konca preteklega leta dalje sme imeti državljani v osebni lasti — razen gospodarskih poslopj na kmetih in poslovnih prostorih, ki jih rabijo za svoj poklic, — samo eno stanovanjsko hišo z dvema večjima ali s tremi manjšimi stanovanji ali pa dve etažni stanovanji v večstanovanjskih hišah (dva skondominijai). Vse druge stavbe so družbena lastnina ali, kakor so rekli pred leti, splošno ljudsko premoženje. Zato je razumljivo, da bo gradila poslej stanovanjske hiše z več ko dvema ali tremi stanovanji samo družba, torej predvsem občine, politične teritorialne enote, gospodarske organizacije in zavodi. Le — ti pa s tem, da so hišo

Ter ni dvoma, da se Fidel Castro ne bo umaknil — tudi predsednik republike Urritia je to potrdil — ostanke za ameriški vladi, ali naj se vda pritisku ameriških rafinerij ter se odloči za gospodarsko vojno proti Kubi, ali pa naj pusti ter omogoči Fidelu Castro, da izvede nameravano socialno in gospodarsko preobrazbo. V primeru političnega in gospodarskega pritiska na Kubo s strani Amerike ni dvoma, da bi Fidel Castro iskal oporo pri drugih državah v svetu in verjetno tudi pri Sovjetski zvezi, ki pozorno sledi razmeram v Latinski Ameriki.

Gospodarstvo Kube je odvisno od sladkorja. Sladkor daje Kubi 80% vseh dohodkov. Kdor bi zaprl Kubi pot za razpečevanje sladkorja v tujini, bi ji torej prekinil glavni vir dohodkov. Tega se je dobro zavedal tudi Fidel Castro, ko je začel boj proti prejšnjemu diktatorju Batisti ter je svojim ljudem dal nalog, da požejo čimveč sladkornih nasadov. Ameriške rafinerije imajo v svoji posesti 24% obdelane zemlje na Kubi. Vse ameriške investicije na Kubo dosežajo 800 milijonov dolarjev. Po določbah o agrarni reformi ne bodo smeli sladkorni nasadi pripadati več tujim delničnim družbam. Ves kapital vložil v sladkorne nasade, mora biti domačega porekla. Domači lastniki bodo smeli zadržati 60-70% sladkornih nasadov, ki jih zadene agrarna reforma.

Fidel Castro je primoran izvesti agrarno reformo, ker bi sicer izgubil zaslombo pri kmečkih delavcih, ki jim je za časa revolucionarne boja in celo pri prvem poskusu vstaje pred 5 leti objubil zemljo. Okoli 75% obdelane zemlje je v rokah tujega in do-

### S „kongresa hlada“ v Padovi

Pod okriljem padovanskega veleseja je bil od 31. maja do 2. junija 8. vsedržavni „kongres hlada“, na katerem so zborovali italijanski in tujisti strokovnjaki. Spored notranjega kongresa je bil namenjen uporabi mrzotovorne tehnike na področju živil, prometa s hladilnimi prevoznimi sredstvi kakor tudi splošnih vprašanj, ki so povezana s tehniko hlada in pokvarljivimi živilci. V svojih predavanjih so strokovnjaki pretresali gospodarsko stran uporabe mraza v narodnem gospodarstvu in prometnih zvezah ter namenili posebno pozornost Evropskemu skupnemu tržišču.

Splošnomu predavanju, v katerem je dr. Aldo Fascetti orisal uporabe mraza pri okvarljivih živilih na področju Evropske gospodarske skupnosti, v pasu proste izmenjave kakor tudi v odnosih nasproti tretjim državam, so sledila izčrpa poročila italijanskih in

francoskih udeležencev o pomenu umetnega hlajenja mesa, zaklane perutnine in jajc. Zborovalci so ugotovili, da je treba predvsem na področju mesa izvesti primerne ukrepe, ki naj bi olajšali mesno industrijo in trgovanje z mesom. Posebna pažnja je bila namenjena tudi ribištvu in ribji trgovini. Udeleženci so predlagali, naj bi ribiške ladje, ki križarajo v Sredozemlju, opremlile s hladilniki ter uporabljale luskastih živalih razprava pa se je razvila v zvezi s poročili o trgovanju s površnin in sadjem. Na kongresu je bilo govora tudi o sirarstvu, potem so si zborovalci izmenjali misli o prevozu blaga s hladilniki v mejah Evropske skupnosti. Zdravstvena in fitozdravstvena zakonodaja naj bi bila enaka za vse države Evropskega skupnega tržišča.

### Jugoslovanska delegacija v Londonu

V Londonu se je te dni mudilo jugoslovansko odposlanstvo, v katerem so bili guverner Narodne banke FLRJ J. Smole, predsednik Zveznega zavoda za gospodarsko planiranje Vojin Guzinja in A. Papić, generalni ravnatelj Investicijske banke v Beogradu. Kakor poročila londonski "Financial Times" pod vidnim naslovom je bil obisk tega jugoslovanskega odposlanstva samo informativne narave. Direktor Vojin Guzinja je dal zelo optimistično izjavo glede možnosti nadaljnjega razvoja trgovinske menjave med obema državama. Že zdaj se ta trgovina razvija ugodno.

Odposlanstvo je stopilo v stik s predstavniki važnih angleških industrijskih podjetij ter ministrstev za trgovino, za zunanje zadeve in finanče. V svoji izjavi je V. Guzinja naglašal, da je Jugoslavija zelo zadovoljna z ugodnim razvojem zunanje trgovine v zadnjih mesecih, čeprav je upravičeno določeno vznemirjenje zaradi ustanovitve Evropskega skupnega trga; to bi utegnlo škodovati jugoslovanskemu izvozu kmetijskih pridelkov v zahodnoevropske države. Jugoslovancem je zdaj mnogo na

### Stanovanjska zakonodaja v Jugoslaviji

doba ni izrecno določena, sme lastnik prostorov najemno pogodbo odpovedati s pogodbenim ali v zakonu predpisanim rokom tudi brez navedbe vzroka. Stranke se torej lahko pogosto dogovorijo o najemni dobi in o višini najemnine. V tem smislu bo v Jugoslaviji sedaj mogoče najeti samo, če gre za poslovne stavbe ali poslovne prostore. Zanje je celo predvideno, da bodo smele občine določiti najnižjo najemnino, pod katero se poslovni prostori ne bodo smeli dajati v najem.

Pri stanovanjih pa zakon ne govori o najemu, kajti stanovanjska pravica bo v Jugoslaviji širša od najemne; obsega namreč pravico trajnega in neoviranega uporabljanja stanovanja, dokler ne nastopi vzrok, ki ga dovoljuje zakon, obenem pa tudi pravico soupravljanja hiše, če je ta v družbenem upravljanju. Višino stanarinske (torej ne najemnine) določa stanovanjska tarifa, ki jo predpisuje občinski ljudski odbor in ki bo obvezna za stanodajalce in stanovalce. Stanovanjska pogodba se sme odpovedati samo ob določenih, tako imenovanih krivdnih pogojih, kakršna sta n. pr. zloraba stanovanja in zaostanek s plačilom stanarine za več ko tri mesece. Kakor bomo videli, se stanovanjske razmerje lahko odpove v nekaterih primerih tudi brez krivdnih razlogov. Za večino primerov, v katerih se stanovanjsko razmerje razdele, je to določeno, da se prisilna izselitve ne sme izvršiti, dokler se ne preskrbi prizadetemu najpotrebnejši drugi prostori (v krivdnih primerih). Za primerno stanovanje se šteje stanovanje, ki upošteva vse stanovanjske pogoje, zlasti pa velikost, udobnost in kraj, ne pomeni bistvene poslabšanja stanovanjskih po-

### POSEBNE PRAVICE STANODAJALCOV

Zgodilo se bo, da bo nekdo kupil dve etažni stanovanji, eno zase, drugo pa z namenom, da ga odstopi n.

### KUBANSKI RUDNIKI — AMERIŠKA STRATESKA REZERVA

V Ameriki pričakujejo, da se bo Fidel Castro lotil tudi razlaščevanja na industrijskem področju. Okoli 40% vse industrije in rudnikov je v rokah ameriških družb. Ameriške družbe imajo na Kubi tudi takšne rudnike, kakor so rudniki železa, cinka, niklja in svina, ki jih niti ne izkoriščajo, ker predstavljajo strateško rezervno za Ameriko. Ko bi jih Fidel Castro podpržal, bi začeli ti obratovati ter bi dajali delavcem novega zaslužka.

Fidel Castro je v zakonu o agrarni reformi dal ameriškim rafinerijam tri mesece časa, da poskušajo svoj poljudi spraviti v sklad z določbami agrarne reforme. Na drugi strani izteče ameriški zakon, ki priznava Kubi posebno ugodnosti pri izvozu sladkorja v ZDA (višjo ceno), konec pridojnega leta. V ameriškem parlamentu so našle odlašati za novo ureditvijo odkupa kubanskega sladkorja, ker so hoteli videti poprej, kako bo Fidel Castro rešil spor z ameriškimi rafinerijami sladkorja. Zanimivo je, da se zaradi ugodnosti, ki jih je Amerika dovolila kubanskemu sladkorju, pritožujejo Filipinci, ki smejo izvoziti v Ameriko samo 95000 ton sladkorja.

Kuba proda Evropi okoli 45% pridelanega sladkorja. Za Kubo utegneno nastati velike težave tudi zato, ker je cena sladkorja na svetovnem trgu zelo nizka.



Nemški kancler dr. Adenauer, ki je v Zahodni Nemčiji na vladi že 10 let in si je nedvomno pridobil velike zasluge za obnovo svoje države, je te dni napravil korak, ki je osupnil tudi najbolj konzervativne kroge na Zahodu. Pred meseci je napovedal, da se bo odpovedal kanclerskemu mestu, ker namerava kandidirati za predsednika republike; zdaj se je premislil in pred vodstvom svoje stranke (krščansko demokratske zveze, v kateri so poleg katoličanon tudi protestante) izjavil, da hoče ostati še nadalje kancler in da ne bo kandidiral za predsednika republike, ker bi kot predsednik ne mogel vplivati na politično vodstvo države. Njegov sklep je povzročil veliko zmešnjavo v nemški notranji pa tudi zunanji politiki. Ne odobravajo ga niti njegovi sodelavci, kaj šele opozicija. Poprej je nemško javno mnenje računalo, da postane kancler dr. Adenauer predsednik vlade, kancler pa sedanjim ministru za gospodarstvo prof. Ludvik Erhard, ki je v zunanji politiki bolj prožen ter je pristal tudi svobodne trgovinske menjave, ki se posebno ne navdušuje za Evropski skupni trg. Prof. Erhard se je pravkar vrnil iz Amerike ter je izjavil, da ne odobrava ravnania dr. Adenauerja. Dr. Adenauer opravčuje svoj korak trdeč, da se je zdaj prepričal, da so koristi Nemčije še vedno ogrožene in da je zato njegova prisotnost v nemški vladi še potrebna. Angleži niso prikrivali niti ob drugih priložnostih, da ne uživa dr. Adenauer posebnih simpatij na Angleskem. V njegovi trmi vidijo že dolgo veliko oviro, da ne pride na mednarodnem pozorišču do sprave, ker neče popustiti v nobenem pogledu glede nemškega vprašanja. Angleški konservativni list Daily Mail očita kanclerju, da nastopa v stranki kot diktator, s katerim bi morala stranka pomesti. Ceo nevtralni švicarski list Neue Zürcher Zeitung kritizira Adenauerjev korak.

### Ameriško - evropska konferenca o pomorstvu

Na povabilo ameriške vlade se je v New Yorku začela pomorska konferenca, na katero so prišli predstavniki Amerike, Vel. Britanije, Belgije, Danske, Francije, Italije, Zah. Nemčije, Nizozemske, Norveške in Švedske. Evropske države so se pritožile, da jim ravnanje Združenih ameriških držav prizadeva veliko škodo. S posebnim zakonom so ZDA odredile, da je treba ameriškim plovilnim družbam rezervirati 50% vsega prevoza blaga, ki ga prejemajo druge države kot pomoč ali kakor koli od ameriške vlade. Poleg tega pospešuje Amerika s posebnimi podporami graditev novih ladij in konkurenco ameriških plovilnih podjetij. Nadalje podpirajo Združene ameriške države prakso, po kateri so ladje, ki izobesijo zastave Paname, Liberije in Hondurasa proste taks. Evropske države upajo, da bodo Američani videli takšno položaj, v katerega je zašlo pomorstvo zaradi ravnania Amerike. Američani navajajo s svoje strani, da je sedanje krize v pomorstvu krivo preveliko število ladij. Poleg tega bo težko doseči zaželene spremembe, ki je bila sedanja ameriška praksa uzakonjena s posebnimi zakoni, ki jih ni lahko izpremeniti.

### ZUNANJA TRGOVINA MED JUGOSLAVIJO IN ANGLIJO

V prvih treh mesecih leta 1959 je bila Anglija po svoji trgovini z Jugoslavijo na petem mestu. Izvoz v Vel. Britanijo iz Jugoslavije je dosegel vrednost 1 milijarde 296 milijonov dinarjev, uvoz pa 2 milijardi 328 milijonov din. Po vrednosti trgovinske izmenjave z Jugoslavijo zavzema prvo mesto Zah. Nemčija, kamor je Jugoslavija v prvih treh mesecih tega leta izvozila za 2 milijardi 787 milijonov lir, medtem ko je uvoz iz Zah. Nemčije znašal 6.111 milijonov dinarjev. Na drugem mestu je Sovjetska zveza (izvoz 2.326 milijonov, uvoz 6.544 milijonov), na tretjem mestu so Združene ameriške države (izvoz 2.209, uvoz 6.163 milijonov), a na četrtem je Italija (izvoz 3.814, uvoz pa 4.213 milijonov).

### KDO ODDAJA STANOVANJA?

Državljan, ki je lastnik stanovanjske hiše ali etažnega stanovanja, ima sam pravico oddati tako stanovanje; vsaj za nova stanovanja, t. j. takak, ki so bila zgrajena po 15. maju 1945, ne bo v tem pogledu omejitev. Državni organ, zavod ali gospodarska oziroma družbena organizacija, ki je seridala novo hišo s sredstvi, s katerimi sama lahko razpolaga, ima prav tako sama pravico oddajati stavanja v njegovem delavcem in uslužbenem. Zvezni izvršni svet bo lahko predpisal, da imajo vsi pomozni državni organi in zavodi izključno pravico oddajati stanovanja, v katerih stanujejo njihovi delavci in uslužbeni, tudi če organi in zavodi teh stanovanj niso sami zgradili. V vseh drugih primerih pa oddaja stanovanja stanovanjski organ občinskega ljudskega odbora po vrsti, po nujnosti in po upravičenosti potrebe posameznih povpraševalcev; o dodelitvi stanovanja mora izdati OLO odločbo. Pravomočna odločba sama pa upravičeno še ne daje pravice, da bi se vselil v stanovanje. V takem primeru in sploh vselej, kadar se oddaja stanovanje, se mora skleniti tudi stanovanjska pogodba med stanodajalcem in stanovalcem, in sicer v pisnem obliki, ker sicer nima pravnega učinka.

Zgodilo se bo, da bo nekdo kupil dve etažni stanovanji, eno zase, drugo pa z namenom, da ga odstopi n.

### Spremembe v argentinskem uvoznem sistemu

Konec decembra je argentinska vlada izdala več ukrepov finančnega in zunanjega trgovinskega značaja, ki naj bi pripomogli k stabilizaciji argentinske valute in uravnovesili trgovinsko bilanco. Tako je odpravila uradni tečaj, ki je bil določen na 18 pezov za dolar, in uvedla za vse zunanjnjetrgovinske in finančne posle s tujino enoten, prost tečaj, ki naj bi se ustaljal na podlagi ponudbe in povpraševanja. Po drugi strani je vlada v načelu sicer sprostila uvoz, a ga praktično obenem zavrla s tem, da je uvozno blago razdelila na tri sezname oziroma štiri kategorije in naložila uvoznikom blaga iz druge, tretje in četrte kategorije devizno obdlačilo na valutni tečaj; doplačilo je bilo na moč progresivno. Edinole bla-

NOVE DEVIZNE DOLOČBE  
Tak položaj ne bi mogel ostati brez škodljivih posledic za argentinsko gospodarstvo. Zato je vlada z odlokom z dne 8. maja obstoječe določbe spremeni. Ostalo je sicer pri načelu letničnega deviznega doplačila, a so spremenili uvozne sezname, ki jih je sedaj šest, tako da je uvozno blago razdeljeno sedaj na sedem kategorij. V sedmi kategoriji sodi blago, ki je opredeljeno za luksuzno; zanj velja še vedno 300%-no devizno doplačilo in 200%-en polog, v tem ko je polog za uvoz drugega blaga odpravljen. V seznam I, pri katerem ni deviznega doplačila, so uvrstili še nekaj blaga, kakor knjige in filme, v seznam II z 20%-nim deviznim doplačilom pa nekaj blaga, ki je bilo prej podvrženo 0%-nemu doplačilu, kakor surovo železo (grodli), železo v lingotih, abest, papir za tiskanje knjig in revij, razne farmacevtske proizvode idr. Tretja kategorija (razne surovine, ne-kateri poljedelski stroji, merilni instrumenti, preja iz naravne in umetne svile itd.) so podvrženi 40%-nemu, četrta (ravno steklo, kroglični ležaji, plašči in značnice, razni polifabrikati itd.) 100%-nemu, peta (glastila, specialno orodje in drugi proizvodi, ki se proizvajajo v znatni meri doma) pa 300%-nemu deviznemu doplačilu. V šesto kategorijo so uvrstili industrijske stroji in motorji; za njihov uvoz se zahteva 40, 100 ali 300%-no devizno doplačilo na valutni tečaj, kakršna je pač vrsta strojnega motorja.

Spričo teh ukrepov so v argentinskem uvozu zabeležili takoj ogromen upad. Nasproti 195 mil. dol. v lanskem januarju in februarju so uvozili letos v enakem obdobju blaga za komaj 80 mil. dol. in je ob izvozu v vrednosti 146,5 mil. dol. postala trgovinska bilanca nenadoma močno aktivna, vtem ko je bila lani v omejenem obdobju še pasivna za celih 40 mil. dol. Argentina je uvozila določeno letno najmanj za 900 mil. dol. blaga; če bi šlo tako naprej, kakor je šlo letos prve mesece, bi uvoz 1959 ne presregel vrednosti 500 mil. dol.

### nasenjenje PLASTIKA, samo plastika!

Ne vem, kako je nastala navada, da postavlajo za nove stavbe tako stovesno temeljni kamen in vzdajajo vanj spominsko listino s posebnim posvetilom, zlasti ko gre za javne stavbe. Cemu tako skrbno zapisemo na listino dan začetka dela in kakor koli označimo tudi dolo, v kateri etaži. Morda zato, da bodo arheologi recimo čez tisoč ali milijon let — razlika med tisočem in milijonom let — ni v zgodovini sveta posebno pomembna — lahko z učenkami zadovoljevanjem izlekli iz ruševin spominsko listino? Seveda če nam priznase atomska bomba, sicer ne bo nikjer več ne kamna ne listine. Odkrito vam povem, da mi je bilo čudno pri srcu, ko me je zidarski mojster resno povprašal, kaj bomo zapisali na temeljni kamen, preden smo začeli graditi hišo. Nasmehan sem se, kot bi isti hij moja misel bliskovito preletela tisočletja in bi ugledal pred seboj tistega arheologa, ki s krampom išče tudi med ruševinami moje hiše posvetilo. Moj naspeh bi bil skoraj ušali stanovsko zavestnost mojstra. Ali morja podcenjujem njegovo poklic? Građiti hiše po načrtih nepraktičnih teoretikov, ki še niso videli zidarske žlice, organizirati delo z neadovoljnimi delavci in povrh imeti v mislih še temeljni kamen! Jaz pa sam pri sebi: Kdo se bo šel meniti za to hišo, ko bo čez 35 let plačal cesarju zadnji obrok in se bo premetalo tudi godmanje zanamcev, kar ni bil določen? Če je v hiši, kakor koli označimo tudi dolo, v kateri etaži. Morda zato, da bodo arheologi recimo čez tisoč ali milijon let — razlika med tisočem in milijonom let — ni v zgodovini sveta posebno pomembna — lahko z učenkami zadovoljevanjem izlekli iz ruševin spominsko listino? Seveda če nam priznase atomska bomba, sicer ne bo nikjer več ne kamna ne listine. Odkrito vam povem, da mi je bilo čudno pri srcu, ko me je zidarski mojster resno povprašal, kaj bomo zapisali na temeljni kamen, preden smo začeli graditi hišo. Nasmehan sem se, kot bi isti hij moja misel bliskovito preletela tisočletja in bi ugledal pred seboj tistega arheologa, ki s krampom išče tudi med ruševinami moje hiše posvetilo. Moj naspeh bi bil skoraj ušali stanovsko zavestnost mojstra. Ali morja podcenjujem njegovo poklic? Građiti hiše po načrtih nepraktičnih teoretikov, ki še niso videli zidarske žlice, organizirati delo z neadovoljnimi delavci in povrh imeti v mislih še temeljni kamen! Jaz pa sam pri sebi: Kdo se bo šel meniti za to hišo, ko bo čez 35 let plačal cesarju zadnji obrok in se bo premetalo tudi godmanje zanamcev, kar ni bil določen? Če je v hiši, kakor koli označimo tudi dolo, v kateri etaži. Morda zato, da bodo arheologi recimo čez tisoč ali milijon let — razlika med tisočem in milijonom let — ni v zgodovini sveta posebno pomembna — lahko z učenkami zadovoljevanjem izlekli iz ruševin spominsko listino? Seveda če nam priznase atomska bomba, sicer ne bo nikjer več ne kamna ne listine. Odkrito vam povem, da mi je bilo čudno pri srcu, ko me je zidarski mojster resno povprašal, kaj bomo zapisali na temeljni kamen, preden smo začeli graditi hišo. Nasmehan sem se, kot bi isti hij moja misel bliskovito preletela tisočletja in bi ugledal pred seboj tistega arheologa, ki s krampom išče tudi med ruševinami moje hiše posvetilo. Moj naspeh bi bil skoraj ušali stanovsko zavestnost mojstra. Ali morja podcenjujem njegovo poklic? Građiti hiše po načrtih nepraktičnih teoretikov, ki še niso videli zidarske žlice, organizirati delo z neadovoljnimi delavci in povrh imeti v mislih še temeljni kamen! Jaz pa sam pri sebi: Kdo se bo šel meniti za to hišo, ko bo čez 35 let plačal cesarju zadnji obrok in se bo premetalo tudi godmanje zanamcev, kar ni bil določen? Če je v hiši, kakor koli označimo tudi dolo, v kateri etaži. Morda zato, da bodo arheologi recimo čez tisoč ali milijon let — razlika med tisočem in milijonom let — ni v zgodovini sveta posebno pomembna — lahko z učenkami zadovoljevanjem izlekli iz ruševin spominsko listino? Seveda če nam priznase atomska bomba, sicer ne bo nikjer več ne kamna ne listine. Odkrito vam povem, da mi je bilo čudno pri srcu, ko me je zidarski mojster resno povprašal, kaj bomo zapisali na temeljni kamen, preden smo začeli graditi hišo. Nasmehan sem se, kot bi isti hij moja misel bliskovito preletela tisočletja in bi ugledal pred seboj tistega arheologa, ki s krampom išče tudi med ruševinami moje hiše posvetilo. Moj naspeh bi bil skoraj ušali stanovsko zavestnost mojstra. Ali morja podcenjujem njegovo poklic? Građiti hiše po načrtih nepraktičnih teoretikov, ki še niso videli zidarske žlice, organizirati delo z neadovoljnimi delavci in povrh imeti v mislih še temeljni kamen! Jaz pa sam pri sebi: Kdo se bo šel meniti za to hišo, ko bo čez 35 let plačal cesarju zadnji obrok in se bo premetalo tudi godmanje zanamcev, kar ni bil določen? Če je v hiši, kakor koli označimo tudi dolo, v kateri etaži. Morda zato, da bodo arheologi recimo čez tisoč ali milijon let — razlika med tisočem in milijonom let — ni v zgodovini sveta posebno pomembna — lahko z učenkami zadovoljevanjem izlekli iz ruševin spominsko listino? Seveda če nam priznase atomska bomba, sicer ne bo nikjer več ne kamna ne listine. Odkrito vam povem, da mi je bilo čudno pri srcu, ko me je zidarski mojster resno povprašal, kaj bomo zapisali na temeljni kamen, preden smo začeli graditi hišo. Nasmehan sem se, kot bi isti hij moja misel bliskovito preletela tisočletja in bi ugledal pred seboj tistega arheologa, ki s krampom išče tudi med ruševinami moje

PO SVETU

AVTONOMIZEM NA SICILIJI. Razkol v katoliški stranki, ki se je razcepila na kršćansko demokracijo in kršćansko socialno zvezo...

TUDI TITO ZA NEVTRALIZACIJO BALKANA. Med svojim obiskom v Albaniji je Hruščev prišel na dan s predlogom, naj se Balkan nevtralizira v tem smislu...

NOVA ZGODOVINA SOVJETSKHE KOMUNISTIČNE STRANKE. V Moskvi je izšla nova »Zgodovina komunistične stranke Sovjetske zveze«.

SOVJETSKI VOJNI MINISTER V AVSTRIJI. Obisk maršala Malinoveskega v Avstriji bo trajal od 10. do 17. junija.

Mednarodna trgovina

PONUDBE SOVJETSKEGA IN ROMUNSKEGA LESA. Z nastopom poletja je tržišča trg za mehkim rezanim lesom ponovno zaživela...

UVOZ KONJ IZ GRČJE ZOPET DOVOLJEN. Italijansko ministvo za zdravstvo bo začelo ponovno izdajati dovoljenja za uvoz konj iz Grčje.

HUDA POLITIČNA KRIZA V AVSTRIJI. Po zadnjih volitvah, ki so pokazale, da sta obe glavni stranki, socialistična in ljudska stranka...

LEPIJA IN DRUGO: Jajčni beljak 1959-2250; klij »coniglio« 2500-4000, kostni klesci 240-320; želatina, jedilina, srednje in visoke viskose...

Strajkaži: kostonjev ekstrakt, tekoč 34% 49,50, posušen 67% 93,80, posušen 78% 113,00; kvebrak ekstrakt, topljen v hladnem 177, topljen v vročem 162; žmak, ekstrakt v prahu 62-64% 365,40.

BOMBAZ ZA NOVO PETROLEJSKO PRISTANIŠČE V SUEZU. Iz Kaira poročajo, da sta dve italijanski tovarni, in sicer Montubi in Dalmine sklenili z Egiptom dogovor...

IRAK IZSTOPIL IZ STERLINSKEGA BLOKA. Med Irakom in Veliko Britanijo se vodi pogajanja za izstop Iraka iz sterlinskega bloka.

Kemikalije na italijanskem trgu

MILAN. Cene veljajo za 1 kg blaga, f.c.o skladišče, v prodaji na debelo za takojšnje plačilo.

Proizvodi iz mineralnega olja, mineralni vosek: Bencin, 79 oktanol, liter 125; bencin super, 87 oktanol, liter 135; bencin, toplini 195-205; gorilno olje, gostoteško, f.c.o skladišče 11-13; gorilno olje, redkoteško, f.c.o skladišče 14,50; mineralno terpenino olje (acuarqua minerala, white spirit) 130-135; montanski vosek Riebeck 530-560; parafin, polirafiniran v blokkih 125-130; rafiniran v ploščah, tal. 62-64, 140-150; petrolej za poljedelstvo, 32 oktanol, kg 33; petrolej za razsvetljavo, stot 12,300, brez duha 140-145; toplina nafta 80-85; vazelin, bel, niast 200-205; vazelin, bel, parafinir 190-200, rumen, niast 145-155; vazelinsko olje, belo, enološko 280-330, F.U. 420-440.

Minerali in barve: Aluminijev prah 600-1400; bari 20-22; bronov prah 1300-1600; cinkovo rumeno 440-460; dimno črno, domače 135-145; fosilna moka 40-60; kadmijev rumeno 2300-3600; kopolin, kolido, 50-52; kromovo rumeno 510 do 520; litopon 80-135; lužilo, mahagonijevo 290-310, orehovo 105-110; minij 210-225; modro Milori, bronzirajoče 650 do 660; smukec v prahu, bel 30-60; svinčeva gladičina (litargirio) 215-235; titanov dioksid, anatas 350-370; titanov dioksid, rutil 380-500; ultramarin 360-610; železov oksid, naravni, domači 40 do 50, naravni, Malaga 55-70 in sintetični (rdeči) 125-200.

Dekstrin, mlečni proizvodi, škrob: Dekstrin iz domačega krompirjevega škroba 160-170; dekstrin iz nizozemskega škroba 170-175; dekstrin, koruzni 125-135; kazein, argentinski 350-355, sirjen s sirilom (caseina caglio) 290-300, naravno sirjen (caseina presamica) 370-375 in domači mlečni kazein 350-360; francoski mlečni kazein 330-335; mleko v prahu, masno 24% 450 do 500, posneto, domače 180-190, posneto, ameriško 200-210; škrob, koruzni, ventiliran, čist 90-100, krompirjev, nizozemski 135-140, krompirjev domači in iz raznih drugih izvorov 115-130, pšenični 140-150 in rižev (fiore puriss.) 170 do 185.

Leptila in drugo: Jajčni beljak 1959-2250; klij »coniglio« 2500-4000, kostni klesci 240-320; želatina, jedilina, srednje in visoke viskose. 520-1100, jedilina, zavojci »oro« 1100-1500.

Strajkaži: kostonjev ekstrakt, tekoč 34% 49,50, posušen 67% 93,80, posušen 78% 113,00; kvebrak ekstrakt, topljen v hladnem 177, topljen v vročem 162; žmak, ekstrakt v prahu 62-64% 365,40.

Socijalni UTRINKI

ZAPOSILITEV V ITALIJI. Po spomladanskih ugotovitvah Državnega zavoda za statistiko, opravljenih do 20. aprila v 1374 občinah, se je zaposlitev v državi povečala na kmetijskem in industrijskem področju.

PODRAZITEV ŽIVLJENJA V TRSTU. Z mesecem aprilom se je ustavilo lahko zniževanje življenjskih stroškov, ki se je pri nas kazalo že nekaj mesecev.

VELIKA STAVKA POMORŠČAKOV po vsej Italiji je ustavila že okoli 30 ladij, v italijanskih pristaniščih. Tudi v Trstu je občelo več ladij.

CUDNO VREME. V tork je v Trstu nastopila prva poletna vročina, temperatura se je dvignila čez 31 stopinj. Naslednjega dne je med deževnim vremenom padla v mestu na 16, v okolici pa na 14 stopinj.

NAJNOVEJŠA SOVJETSKA ZAHTEVA. Zunanji minister Gromiko je postal v Zenevi zahodnim državam naslednje zahtevo: Zasedbene čete lahko ostanje v Berlinu kvetjemu še eno leto, in sicer v prav najhujšem številu; med tem časom se morata obe Nemčiji sporazumeti o bodočem miru, na kar se preneha zasedba Berlina.

Tovarna „Jugovinil“ še povečana

Split, junija. Tovarna plastičnih mas »Jugovinil« v Kaštel Štucuru pri Splitu obratuje že 10 let. V tem času se je znatno povečala tako njena zmogljivost, kakor tudi raznolikost njenih izdelkov.

CENE KOŽ NIZKE. Na trgu v Essenu so bile cene govejih kož nekoliko nižje kakor pri prejšnjih dražbah, vendar višje kakor na dražbi v Hannoveru 21. maja.

TOVARNINA DELA TUDI ZA IZVOZ. Proizvoda tovarna »Jugovinil« uporablja v vseh vejah jugoslovanskega gospodarstva, a v prvi vrsti v električni industriji, gradbeništvu, prometu in v široki proizvodnji.

Sodelovanje Renault-Alfa Romeo

Italijanska tovarna avtomobilov Alfa Romeo je vrgla na italijanski trg francosko ekonomično vozilo »Dauphine«, ki ga izdelujejo tovarne »Regie Renault«.

Značilnosti vozila »Dauphine« - Alfa Romeo: motor 845 kub. cm, ki je nameščen na zadnjem delu vozila, razvija 26,3 KS, kar omogoča največjo hitrost 115 km na uro.

VEDNO VEČ FRANCOŠKIH AVTOMOBILOV. V aprilu so v Franciji izdelali 126.000 avtomobilov; od tega je šlo za izvoz 39%. V prvih stirih mesecih tega leta so Francozi izdelali 440.759 avtomobilskih vozil, to je 13% več kakor v istem razdobju lanskega leta.

V zadnjem času so se začele širiti vesti, da bo IRI (Istituto di Ricostruzione Industriale) izdelal velike denarne vloške v tej tovarni (ki je v sklopu te velike finančne organizacije). Predsednik IRI, Aldo Fascetti, je že obljubil, da bo ustanova razširila tovarno in tudi modernizirala njene obrate.

Škocjanske jame - električno razsvetljene. Vabimo na slovesnost v soboto 4. in nedeljo 5. julija.

Grand Hotel Toplice BLED, tel. št. 222, 246. Odprt vsa leta, nudi čenjenim gostom prijeten oddih.

Hotel TURIST (ex Sv. Nikolaj) ANKARAN. Odlična postrežba. Kopalniška restavracija, Restavracija »KONVENT« - Bife na plaži.

TURISTIČKI URED PUTNIK - ZAGREB ZAGREB - Praška, 5 - Telef. 34-256. Dati će Vam sve turističke i saobraćajne informacije za putovanje po Jugoslaviji.

PARK HOTEL-Bled. Največje gostinsko podjetje Vam nudi ugodno bivanje in zabavo za časa bivanja na Bledu.

Hotel Krim-Bled. Tel. 415, Gorenjska AMS 951-415, brzojav. naslov: KRIM BLEED. V useh sobah tekoča topla in mrzla voda ter krasen razgled na jezero.

HOTEL ZAGREB & ESPLANADE. Opatija - tel. 375. otvoren čitavu godinu. U turističkom centru na moru, uz ravne plaže.

Zdravilišče Rogaška Slatina s svojimi izvirkami zdravilne vode »DONAT«, »STYRIA« in Rogaška 35 »TEMPEL«.

Samo nekaj minut od Trsta! Hotel Triglav Koper. Najmoderneje urejen hotel: velika restavracijska terasa ob morju; kavarna, glasba, ples, nad 100 postelj.

Hotel CENTRAL PORTOROŽ. z dependansami SLOVENSKI DOM - RIVIERA - PLANIKA. Sodobna ureditev ob morju, ribja restavracija, nad 317 postelj.

HOTEL Palace PORTOROŽ. Najmoderneje urejen hotel z usem sodobnim konfortom; reprezentativna restavracija; bar; KAVARNA JADRAN s teraso ob morju.

Restavracija in kavarna v PORTOROŽU Jadran. Nudi gostom vse ribje specialitete na ražnju.

HOTEL Galeb Koper. Pristna istrska vina, domače in tuje specialitete v hrani, vjudna postrežba, glasba, restavracijski vrt ob muzijskem parku.

HOTEL Metropol PIRAN. z dependansami »ROTONDA« in »SPANJANCI«; kavarna, ribja restavracija, glasba, ples, kopalnišča, 220 postelj.

BOHINJ. Biser slovenskih letovišč Vas vablj, da preživite svoj letni odmor v udobno opremljenih hotelih, kjer boste vsestransko dobro postreženi.

Hotel ZLATOROG. 100 postelj. Cene penzionu v sezoni od 750 do 1400 din. Izven sezone od 450 do 550 din.

Hotel »Jezero«. 60 postelj. Cene penzionu v sezoni od 750 do 1400 din. Izven sezone 550 do 700 din.

Slovenski dom. Rogaška Slatina (A kat.) telefon št. 8 z dependansami LJUB-LJANSKI DOM, BEOGRAJSKI DOM, HOTEL TRST.

Hotel Soča s svojimi dependansami. - Vam nudi ugodne pogoje za časa vašega letovanja.

Naslednji hoteli se priporočajo

Hotel COLOMBIA. Trst, ul. Geppa 18, tel. 23-741 in 31-083 II. kategorije. - Sedemdeset postelj. Vse hotelske udobnosti.

Hotel ADRIA. Trst, Capo di Piazza 1. - Tel. 36-478 (Piazza Unità) III. kategorije. - Polpolnoma obnovo. Vse hotelske udobnosti.

Hotel POŠTA. Trg Oberdan 1 (v centru mesta). - Tel. 24-157. - Vse udobnosti, mrzla in topla tekoča voda, centralna kurjava.

Hotel ABBAZIA. Trst, ul. Geppa 20. - Tel. 23-068 III. kategorije. - Vse hotelske udobnosti.

Hotel SJLON. Ljubljana, Titova 10 - Telefon 20-643 do 46. - Priporočamo obiskovalcem svoje obrate: kavarno, restavracijo in bar.

Hotel MOSKVA. Beograd, Kategorija A. Razpolaga 5100 udobno opremljenih sobani, apartmani, sobami s toplim in mrzlim tekočo vodo.

»GOSPODARSTVO«. Izhaja trikrat mesečno. - UREDNIK ŠTVO IN UPRAVA: Trst, ul. Geppa 9, tel. 38-933.

»VISTA«. TRST, Ul. Carducci 15, tel. 29-656. Bogata izbira nudičnikov, daljnogledov, šestil, računal in potrebščin za višje šole, toplomerov in fotografskega materiala.

AUTOMOTOR. IMPORT - EXPORT. PREDSTAVNIŠTVO za domače dele italijanskih, nemških, angleških ter ameriških avtomobilov ter avto motornih delov za DIESEL motorje, pumpe, injektorje ter traktorje.

Hotel Neboder Rijeka-Sušak. Ul. Proletarskih brigada, 1. Telefoni: Uprava: 29-80. Postelje: 64-21 Bar - 31-64.

Hotel na 120 hektarje. topla i hladna tekuća voda u svim sobama, suva druga soba kupatilo i W.C., centralna grejanje i Hladi, restoran prerazradni sa domaćom i internacionalnom kuhinjom, profuzni penzion za grupu i pojedince, moderna kavarna na 14 tuku prekrasni vidik na Rijeku i okolicu.

AVTOPREVOZ Cunja Rihard TRST. Strada del Friuli 289 telefon 35-379. Osebnosti in tovarni prevozi za tu- in inozemstvo. Konkurenčno cene.

# Kako povečati obmejno trgovino

Pod okriljem tržaške delegacije italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice v Milanu je bilo v Trstu v prostorih trgovinske zbornice posvetovalno srečanje, na katerem so se pogovarjali o obmejni trgovini v smislu takomenovane regionalne spoznanja. Posvetovalništvo se je udeležili tudi predstavniki specijaliziranih in kreditnih zavodov. Povečanju obmejne trgovine so na poti tudi nekateri ovire, ki so bile odstranjene za trgovino med Jugoslavijo in Italijo v smislu splošnega sporazuma.

Jugoslavlani bi radi povečali izvoz nekaterih svojih proizvodov, kakor na primer sadja in zelenjave, mleka in vina. Trst je že stoletja nabavljale za predelke iz svojega neposrednega zaledja, ter se je nanje tudi privadila. Ni dvoma, da bi povečanje tega dovoza vplivalo tudi na tržne cene v Trstu, ki so v resnici visoke. Na drugi strani bi večja prodaja teh proizvodov v Trstu ustvarjala nove možnosti za izvoz tržaskih proizvodov do sosednja jugoslovanskega področja; saj bi Jugoslavlani s takimi pridobitvenimi devizami pač več kupovali v Trstu.

Kakor poročata "Gospodarski vestnik" je bilo 1. junija v Kopru posvetovalno predstavnikov zunanjtrgovinskih podjetij za trgovino v smislu regionalnega sporazuma (s Trstom), kateremu je prisostvoval tudi predsednik Jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice v Beogradu inž. Knežević. Na tem sestanku so razpravljali o ovirah, ki so na poti ugodnejšemu razvoju krajevne trgovine. Izvoz mnogih proizvodov iz Jugoslavije v Trst se je v prvih štirih mesecih tega leta razvil ugodno; tega pa ni mogoče reči glede izvoza zelenjave, mleka in vina. Izvoz teh proizvodov zaozkaži zaradi uvoznih določb na italijanski strani, ki so pogosto strožje, kakor veljajo za trgovino v okviru splošne trgovinske pogodbe z Italijo. V Kopru so tudi govorili o raznih možnostih, za izvoz, ki jih jugoslovanska podjetja niso dovolj izkoristila. To velja na primer glede izvoza drv in opeke.

Delež blagovne menjave po tržaškem regionalnem sporazumu (v avtonomnem računu) je leta 1957 dosegel približno 5,5% vse blagovne menjave med Italijo in Jugoslavijo, a lani 7,5%. V prvih štirih mesecih leta 1959 je izvoz iz Jugoslavije na Tržaško znašal okoli 650 milijonov lir, uvoz s Tržaškega v Jugoslavijo pa okoli 666 milijonov, in sicer na podlagi računa po opravljenih plačilih. Ako se bo promet razvijal v tem obsegu, bo letos dosegel približno 4 milijarde lir.

# Takšnega davka še ne!

Ze mesec dni merijo občinski stražniki kolovozne prehode z ulice v zasebne stavbe ali na zasebna zemljišča. Gre za ugotavljanje razsežnosti teh prehodov, za katere bo moral vsak lastnik plačati poseben davek. Davek na prehode je predvidel za fašistični zakon z dne 14. septembra 1931, ki ureja zasebno javnega prostora. S sklepom št. 1803 z dne 29. julija 1958 je tržaški občinski svet določil datum, ko naj se v Trstu uvede novo obdajevanje, in sicer 1. januarja 1959. Ta sklep je nato (12. dec. 1958) odobrili tudi pokrajinski upravni svet.

Višina davka odvisi od razsežnosti kolovoznega prehoda in še posebno od lege samega prehoda. V ta namen so za kv. meter. V okoliških četrtih (kaldelov, ki so podobni koncentričnim krogom s središčem med Gledimjevim trgom in Carducijevu ulico. Prvi del, ki obsega samo središče, bo obdajevan v razmerju 400 lir za kv. meter kolovoznega prehoda. Drugi del v razmerju 325 lir za kv. meter; tretji del, ki sega skoraj do okolice, v razmerju 250 lir za kv. meter. V okoliških četrtih (kakov Rojan, Barkovlje, Sv. Ana, itd.) bo vsak kv. meter kolovoznega prehoda obdajevan s 175 lirami, v okoliških vaseh (Padrice, Lonjer, Opčine, itd.) pa s 100 lirami. Pri aranžiranju davka se zaokrožijo rezultati na pol metra, to se pravi, da bo n. pr. lastnik kolovoznega prehoda, ki meri 3 metre in 1/4, plačal davek za 4 metre. Lastniki prehodov, ki niso bili premerjeni, morajo to javiti občinskemu uradu in ulici Rettori 2/III, v sobi št. 272.

Res sodoben davek! Če napravivi večja vhodna vrata, boš plačal več davka, če pa pri vhodu napravivi stopnico, če kateri ni mogoče voziti, sploh ne plačaš davka. Zato napravite stopnico in jo prijavite občini, svetujete velikodušno policijski stražniki, pa ne boste plačali davka. Kdor hoče z vozilom na dvorščice pred svojo hišo, seveda ne more napraviti stopnice, toliko manj, če je hiša oddaljena od glavne ceste. Najbolj praktično rešitev je našel ti-

## Pred tržaskim velesejemo SEJEMSKI KONTINGENT ZA JUGOSLAVIJO

Rimsko ministarstvo za zunanjo trgovino je letos odobrilo za uvoz iz Jugoslavije ob pribliki tržaškega velesejnega kontingenta 336 milijonov lir. Lani je znašal kontingent 350 milijonov, a predlanskim 300 milijonov. Kontingent je na videz manjši, ker je bil z novo trgovinsko pogodbo že tako sproščen uvoz nekaterih novih vrst blaga iz Jugoslavije. Letošnji sejmski kontingent zajema naslednje blago: industrijska vina 10 milijonov lir, vina v steklenicah 10 milijonov, govedo in goveje meso 10, konji in konjsko meso 60, svinjsko meso 20, konzervirane ribe 30, krompirjev škrob 30, krompir in predvse iz krompirja 25, razna živila 50, svinjske ustrojene kože 50, usnjeni izdelki 10, konzervirano meso 20, žive svinje 30, likerji 40 (vse v milijonih), aluminijasta posoda 600.000 lir, aluminijasti ali glazirani sanitarni izdelki 14 ml., sanitarni in higienski izdelki iz gumija, igrače in športne potrebščine 5 milijonov lir.

## ZA CASA VELESEJAMA SESTANAK VEJESLOVIA

Kakor je bilo že napovedano, so jugoslovanski dan na tržaškem velesejmu 22. junija. Na pobudo tržaške delegacije Italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice v Milanu bo ta dan v prostorih trgovinske zbornice posvetovalno predstavnikov tržaskih poslovnih krogov in jugoslovanskih podjetij, ki kažejo zanimanje za trgovino s Trstom in Italijo sploh. Na sestanku so bili povabljeni tudi predstavniki Jugoslovansko-italijanske trg. zbornice v Beogradu.

# Vedno več Goričanov v Soški dolini

(Od našega stalnega dopisnika)

Gorica, junija

Ze v preteklem maju se je obmejni promet na Gorškem precej povečal v primeri s prejšnjimi meseci, zlasti kar zadeva prehode s strani italijanskih državljanov. Povečanju prometa je pripomoglo lupo vreme, ki je marsikateri nedeljskega turistu privabilo na kratki izlet na Lokve ali v Soško dolino. V kraji ob Soči se je namreč v zadnjem času postrežba v gostiščih izboljšala. To je pripomoglo, da so se številni Goričani, ki so nekoliko razvajeni v tem pogledu, odšli na kratke izlete čez mejo.

Brez dvoma se bo število potnikov z italijanske strani še povečalo v juniju in v ostalih poletnih mesecih, posebno še, ker je mladina pričela spoznavati gorske lepote Soške doline in predvsem zaradi novih olajšav v obmejnem prometu, kot so odprava karneta in predvsem prosta izbira prehoda za povratek. V Gorici mnogo govori o izletih, na katerih naj bi šli na jugoslovansko stran pri Gorici sami. Potovali bi ob Soči do Kobarida in se vrnili v Gorico čez prehod na Robiču, Cedad in Krmin. Gotovo je, da bodo podobne izlete prirejali tudi prebivalci Benetice, ki se bodo lahko vrnilo domov čez goriske bloke.

Paolo Levi: Po čem je resnica (Premiera SNG)

Prejšnjo soboto nam je SNG v Trstu pripravilo predzgodnjo premiero: kriminalno dramo Paola Levija "Po čem je resnica" (Legittima difesa).

Paolo Levi je znan širšemu krogu radijskih in televizijskih ljubiteljev. Za radio in televizijo je pripravil več izvirnih del in priredb. Zelo posrečena je bila zlasti njegova prireditev Stefanovskega pustolovskega romana »Na otoku zakladov«, ki smo ga lahko pred kratkim gledali na ekranu italijanske televizije. S tem smo že predstavili avtorja, ki je mojster pri obvladnavanju kinoradiotelevizijske dramske tehnike, ki jo vsekakor uspešno in z zanimivimi

ni znano. Upajo, da se bo to zgodilo čimprej. Istočasno bodo tudi morali urediti zvezo od prehoda nove ceste na Tržaško ulico do mostu čez Sočo skozi Standerč; kajti glavna smer, ki jo uporabljajo tovorniki, ki prihajajo iz Jugoslavije je Furlanska nižina. Čez leto dni se bo verjetno že ves promet razvijal po tej novi cesti. zvezi. m. v.

# Kultura in življenje

## SREČANJE S CERNIGOJEM

Prijetno je bilo zopetno srečanje s Cernigojem v tržaški Občinski galeriji. Na razstavi (od 5. do 16. junija) je vrsta velikih in majhnih kompozicij v olju, nekaj v batik tehniki in nekaj lesorezov.

Av gust Cernigoj nas zdaj preseneča z živahnostjo barvnega dojemanja stvarnega dogajanja, ki ga analitično razstavlja do čistega barvnega in formalnega razkroja. Pri takšnem pogledenem študiju medsebojnega odnosa barv in dinamike slikarske zamisli presveča Cernigoj pozornost predvsem pretežno slikarskemu momentu.

Cernigoj se nam po ne preveč dolgem presledku kaže v novem razvojnem zagonu, ko poduhovljeno sodozivlja svoje futuristično in avantgardistično slikarsko izkustvo v mladosti, ki ga je dosledno pripeljala do sedanje razvojne stopnje, ži jo slikar duhovito označuje kot abstraktni impresionizem.

Vpliv toskanski makajolov je namreč pri Cernigojem barvnem, tonkem in muzikalnem dojemanju čustven element, brzdano pa analitičnim nastrojenjem francoskih taštov. Za primer naj nam služijo olja: Muzikalnost, Cvetje, Velika kompozicija, ki so največjezi izraz abstraktnega impresionizma našega sorojaka. Muzikalnost je slika, ki nas spominja na hermetično pozicijo, sodozivljeno z makajolističnim čustvenim prijemom, medtem ko je olje Velika kompozicija (in tudi Cvetje) analitični despetek po drznem skompiranju stvarnega okolja po tašističnih naukih.

Toda Cernigoj se vselej rad vrača iz abstraktnosti v stvarnost in tedaj rad seže po bolj verjetnostnem, ekspresionističnem slikarskem žargonu, ki je umirjen, nežen, lahko bi dejali lirski v duhu čiste novoromantike, ki stvarnost doživlja poduhovljeno kakor slika prosjono tenčico, ki preprečuje, da bi do nas segle in motile naše lepote željno oko manj plemenite sestavine oziroma drugi Cernigoj, ki ne odklanja življenjskih prikruženj, nas morda bolj prepričuje s svojo poetičnostjo, kakršna preveča iz slik: Barkovljanski portič, Barkovlje, Kriški pristan, Veslaci, Atelje.

prijemu prenaša na gledališki oder. Gledališče je na tak morda ne prav ortodoksen način približujo prevladujočemu okusu publike, ki si želi hitre naslednje zgodbene napatih prizorov kot na filmskem traku. Ali je morda v tem rešitev krize, ki jo doživlja danes gledališka umetnost? Tega bi si mi nikakor ne smeli želiti, ker pri takšni pomoči tehniki ni — zaradi dinamike dejanja — prostora za meditativne refleksje, ki nam jih odrsko delo običajno nudi.

Po čem je resnica? je zanimiva in spretno zamišljena in izpeljana scenska kriminalka. Kot pri slinčnih delih Agate Christie nalezljivo tudi pri tem Levijem delu na moralizirajoč komponento v obliki izbire, pred katero je postavljen Matteo; ali resnica, čeprav pogubna, ali pa moreča in ponižujoča negotovost lagodne splošne vsakdanjosti. Levi izbere za Matteo pat v resnici in to je značilno za njegov miselni umetniški pojem, s katerim plemeniti banalno kriminalno zgodbu.

S sceno podobno, ki se prav gotovo ni preveč enostavno postavljala, je imel opravlja Milan Butina. Nalogo je lepo rešil s stalno sceno in primerno igro luči, ki so uokvirjale dogajanje na različnih delih odra.

Režiral je kot gost Anton Marti. Njegova režija je bila spretna in dinamična. Prevod italijanskega teksta je oskrbel Ivan Skušek.

Tudi igralsko je bila igra dobro pripravljena. Posebno so se izkazali v ne prav lahkih likih Jožko Lukeš kot Matteo, Stefa Dročevič kot Grazia in Stane Starešič kot Pietro. Ostale moramo pohvaliti, vendar je treba priznati, da smo si komisarja in agenta, ki sta ju posebej bala Danilo Turk in Slavij Kopal, drugače predstavljali. J.

## Pomoštvo

- NAPOVEDANE LADJE JUGOLINIJE (Odhodi iz Trsta)
- Indija — Pakistan: Titograd 27. junija, Veleb 25. julija.
  - Ožine — Indonezija — Daljni vzh.: Dinar 10. julija, Lika 26. julija.
  - Sev. Kitajska — Japonska: Lika 26. julija.
  - Severna Evropa: Rijeka 22. junija.
  - Sev. Amerika: Crna Gora 28. junija.
  - Sev. Afrika: Rijeka 22. junija, Crna Gora 28. junija.
  - Perzijski zaliv: Topusko 16. junija.
  - Dalmacija — Grčija: Lastovo 16. junija.

## SEZONSKÉ PROGE IZ JUGOSLAVIJE V TRST IN BENETKE

Jadranska linijska plovilstva je uvedla za poletno sezono posebne popuste za domače izletnike, ki si želijo ogledati Trst in Benetke. Podjetje iz znatno znižalo tudi cene za potovanje domačih turistov v Pirej, Brindisi in Bari. Posebne cene bodo veljale do konca septembra. Ladje bodo plule na poti do Benetk dvakrat na teden (Jadransko in Jugoslovansko). V Trst bo letala enkrat na teden ladja »Lastovost« izmenično z ladjo »Istra«. Proti Pireju, Brindisiu in Barju pa bodo izletniki potovali z luksuzno ladjo »Jadrans«.

PROGA TRST - ZADER - SPLIT - DUBROVNIK - ULCINJ. Kakor je bilo napovedano, se je potniški promet na novi progi Trst - Koper - Zader - Dubrovnik - Ulcinj začel v začetku junija. Odhod iz Trsta ob četrkih in sobotah ob 21. uri.

## „Tomas“: 20.000 motornih koles na leto

Koper, 8. junija

V kratkem razdobju pol leta je Koper pred drugim velikim praznikom: 7. decembra lani je bil izročeni promet prvih, majhni del novega tovornega pristanišča, to nedeljo (14. t. m.) pa bo v navzočnosti najvišjih državnih voditeljev priselava v Tovarni motornih koles (TOMOS). Ta začne namreč serijsko izdelovati motorna kolesa tipa »Colibrì« (50 cm). Ti bodo odšli v celoti, do zadnjega vijaka, domač izdelke.

Motornih koles od 50 cm do 250 cm, ki so prišli iz te, koma 3 leta stare tovarne in ki brzi po cestah Jugoslavije, je že nad 20.000. Letos jih bo dala tovarna v promet nadaljnjih 20.000 in med temi bodo imeli Colibrìji večino (18.000). V bližnji prihodnosti bo letna proizvodnja 30.000.

Najboljša reklama za tovarno oziroma njena motorna kolesa je naslednji podatek: iz vse države je trenutno okoli 40.000 naročil. In drugi: izredno veliko je zanimanje v raznih tujih državah.

TOMOS je dalje razstavljal na raznih velesejmi v tujini, med drugim v Lipskem, Budimpešti, Poznanju in Solunu. Samo na Poljskem bi lahko takoj prodal nad 10.000 Colibrìjev in Galčov (150 cm). V Solunu so najzanimivje zbudile vesstransko uporabi motorji-stabilci in Colibri. Prvi zaključki so znesli 12.000 dolarjev.

Veliko obetata Sirija in Tunis, Egipt (Aleksandrija) pa je že sklenila pogodbo za dobavo 2000 Colibrìjev. Predstavniki tovarne pa tudi že proučujejo pogoje in razmere za plasma izdelkov v Indiji, Burmi in Indoneziji.

Skratka, že letos bo TOMOS izvozil okrog 30% vse svoje proizvodnje in s tem precej doprinesel k uravnoveženju plačilne bilance države. Na vseh teh tržiščih so namreč konkurenčni v cenah in kakovosti.

Da pa ne bi trpel domači trg, kategorija popravševanje presega trenutne možnosti, bo TOMOS izvažal v naših zimskih mesecih, ko pri nas tako ni

**G. M. COLOMBINI & FIGLIO**

**UVOZ - IZVOZ**

**PLUTOVINE** in **IZDELKOV**

Trst, Porto Industriale - Zaule

TEL. 99-182

Tigr. COLINTE - TRIESTE

**PRIZNANO MEDNARODNO AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE**

**LA GORIZIANA**

GORIZIA - VIA DUCA D'AOSTA N. 88 - TEL. 28-45 - GORIZIA

PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSNEGA BLAGA

Posebni pogoji za prevoz blaga v Jugoslavijo

**Avtobusne proge**

Proga: Trst - Sežana - Ljubljana

Odhodi iz Trsta: vsak dan ob 7.30 (SAT) in ob 18.00 (SAP).

Odhodi iz Ljubljane: vsak dan ob 6.30 (SAP) in ob 16.40 (SAT).

Odhod iz Sežane v Trst ob 8.30.

---

**PROGA ZAGREB - TRST**

Odhod iz Zagreba dnevno ob 5.30; prihod v Trst ob 10. uri.

Odhod iz Trsta ob 16. in prihod v Zagreb ob 20.30.

(CROATIATRANS)

---

**Proga Trst - Sežana**

Ob petkih in sobotah odhod iz TRSTA ob 7.00 in 15.30; z Opčin ob 7.20 in 15.50; Ob nedeljah in ponedeljkih odhod iz Trsta ob 9.30 in 19.00.

Odhodi iz SEZANE ob petkih in sobotah ob 9.30 in 18.30; ob nedeljah in ponedeljkih ob 8 in ob 14.30.

(SAT - SARA - SLAVNIK)

---

**Proga: Ljubljana - Postojna - Gorica**

Ob delavnih.

Odhod iz LJUBLJANE ob 6.30

Odhod iz GORICE ob 14.30 (SAP)

---

**Proga: Trst - Opatija - Reka**

Odhodi iz Trsta: vsak dan ob 7.00 in ob 17.30.

Odhod z Reke vsak dan ob 6.00 in 16.30.

(SARA - AUTOTRANS)

---

**Proga: Trst - Herpelje-Kodna**

Odhodi iz Trsta: ob sobotah ob 7.30 in 13.10, ob torkih pa ob 9.30 in 19.00. Odhodi iz Herpelj v Trst ob sobotah ob 9.00 in 14.30.

Ob torkih ob 8.15 in 14.30

(SLAVNIK)

---

**Proga: Trst - Pesek**

Odhodi iz Trsta: ob delavnih ob 7.45, 13.10 in 17.30, ob praznikih pa ob 11.30 ter ob 17.30.

(AUTOVIE CARSCICHE)

---

**PROGA TRST - FERNECE**

Odhodi iz Trsta ob delavnih: ob 7.30, 10.15, 15.00, 18.00. — Ob praznikih 7.25, 8.30, 10.00, 11.00, 12.30, 13.10, 13.50, 14.30, 15.00, 15.30, 16.00, 16.30, 17.00, 17.30, 18.00, 18.30, 19.00, 19.30, 20.00, 20.30, 21.00.

**Proga: Trst - Skofflje**

Odhodi iz Trsta: ob delavnih ob 5.40, 6.00, 7.00, 8.15, 9.15, 11.15, 12.00, 13.15, 14.30, 16.15, 17.15, 18.30, 19.15, 20.00, 23.25. Ob praznikih ob 6.00, 7.00, 8.15, 9.15, 11.15, 14.30, 17.15, 18.30, 20.00, 22.15, 23.15.

Avtobusi odpeljejo s Trga Stare Mitinca (Largo Barriera Vecchia).

**Proga: Trst - Koper**

Voz vsak dan

Odhodi iz Trsta: 7.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.30, 17.00, 19.00.

Odhodi iz Kopa v Trst: 6.00, 7.00, 8.45, 14.00, 15.00, 17.50, 18.00.

(TORTA - SLAVNIK)

---

**Proga Trst - Pulj**

Odhodi iz Trsta: ob ponedelja do sobote ob 15.30.

Ob nedeljah ob 7.25 in 14.15.

Odhodi iz Pulja v Trst: vsak dan ob 6.30.

Ob nedeljah ob 6.30 in 16.00.

(AUTOSAOBRACAJ - TORTA)

---

**Proga Trst - Buje**

Odhod iz Trsta vsak dan ob 7.30, 16.00.

Odhod iz Buja v Trst ob 6.30, 17.00.

(TORTA - ISTRATAUTO)

---

**Proga: Trst - Umag**

Odhodi iz Trsta: ob 8.00, 12.20, 14.45 ter 18.30.

Odhod iz Umaga v Trst: vsak dan ob 7.30, 11.15, 15.15, 18.05.

(ISTRATAUTO)

---

**Proga: Gorica - Solkan**

Razen ob nedeljah in praznikih.

Odhod iz Gorice vsak dan ob 9.00; — 11.30; 16.30; 18.30.

Odhod iz Solkana ob 7.30; 11.00; 14.00; 18.00.

(F. RIBI)

---

**Proga: Gorica - Sempeter - Vrtojba**

Razen ob nedeljah in praznikih.

Odhod iz Gorice ob 9.00 in ob 14.00.

Odhod iz Vrtojbe ob 9.30 in ob 16.00.

(F. RIBI)

---

**Proga: Gorica - Steverjan - Medana**

Razen ob nedeljah in praznikih.

Odhod iz Gorice ob 7.00; 12.30 in 16.00.

Odhod iz Medane ob 8.00; 13.30; 17.00.

(F. RIBI)

---

**Proga: Gorica - Tolmin - Bovec - Trbiž**

Voz vsak dan kadar je prehod čez Predil pot (sneg), v tem primeru vozi samo do Boveca in nazaj.

Odhod iz Gorice ob 16.30.

Odhod iz Trbiža ob 15.00.

(F. RIBI)

# KRONIKA

**KONEC SOLSKEGA LETA.** Na osnovnih solah se je zaključil pouk pretekli torki, na srednjih solah se konča v soboto. Zrednostni izpiti se pričnejo na vse zrelih solih 1. julija. Razpored matur je na solskih deskah. V jeseni se prične pouk 1. oktobra.

**DVOJEZICNOST NA PAPIRJU.** Solsko skrbištvu v Trstu je zavrnilo slovenske pisne profesorjev za nastavitve v šolskem letu 1959/60. (Profesorji namreč vlagajo prošnje vsako leto sproti, ker ni skoraj nič stalno namučeno). Prošnje jih morale biti sestavljene v italijanski in slovenski. Po takšni razlagi londonskega sporazuma, ki priznava obema jezikoma enakovrednost, bi morali Slovenci vložiti dve prošnji. Nazadnje ni šolsko skrbištvu dovolilo pri tej razlagi ter je sprejemale tudi prošnje samo v slovenski.

**ODPOSILANSTVO SINDIKATA SLOVENSkih SOLLKOV**

V Trstu je večraj obiskalo ravnateljstva javne šole pri generalnem vladnem

## Usmiljenim srcem

»Prosimo cenjena uredništvo, da nam pomaga v naši nesreči s tem, da objavi sledeti poziv:

Bili smo v štirih, oči, mati, sin in hči. Sin je moral zaradi brezposelnosti v Anstrlijo. Ostali smo v treh. Pred letom dni pa je naš nadn naša stara strahotna nesreča. Sedemstajletna hčerka je lani junija pri kopanju skočila v plitvo vodo in si zlomila hrbtenico. Skoraj leto je od tega, odkar naša draga Cvetka leži nepremična na postelji v tržaški glavni bolnišnici. Kar smo imeli, smo namno dali, toda sredstva delavske družine so skromna in so že pošla. Zato nam ne ostanje drugega, kot obrniti se na velikodušnost Tržačanov, ki so v takih primerih že tolikokrat priškrtili potrebni pomoč.

Tržaški zdravniki, ki zdravijo našo Cvetko so storili kolikor je bilo v njihovih močeh, žal brez večjega uspeha. Svetujejo pa nam, da bi jo poslali na zdravljenje v Bologno. Zato se obračamo na vse Tržačane, da s svojimi prispevki pomagajo naši Cvetki ponovno v življenje.

Prepričani smo, da upi našega drugega otroka ne bodo zaman.

Oče in mati:

Peter in Josipina Ipavec,  
Trst, Lonjerska cesta, 49

Prispevke sprejema tudi uprava "Gospodarska", Trst, Ul. Geppa 9/II.

komisarju prof. Udino ter se z njim razgovarjalo o tekočih solskih vprašanjih.

**RAZSODBA PROTI CARINIKOM.** Odvjetnik Aldo Terpin iz Trsta se je pred časom vračal z obmejnega področja s svojim avtomobilom. Na meji so mu carinski organi naložili 1768 lir carine, ker je v tanku svojega avtomobila imel nekaj v Jugoslaviji nabavljene benzina. Odvjetnik je plačal carino, nato pa je vložil tožbo proti carinskimi oblastem. Pri tem se je opiral na 38. člen Videmskega sporazuma o malem obmejnem prometu. Te dni je dr. Terpin dosegel svoje: sodišče je spoznalo, da so carinski organi neutemeljeno zahtevali plačilo carine. Zato morajo vrniti eden lastniku, poleg tega pa plačati sodne stroške (nekaj čez 123.000 lir). Po tej razsodbi so mnogi Tržačani zaprosili dr. Terpina, naj prevzame njihovo obrambo v podobnih pravadah. Carinska oblast je vložila priziv.

**NOVA LADJA.** Preteklo nedeljo so v tržaški ladjedelnici CRDA splavili petrolejsko ladjo »Esso Liverpool«, ki so jo zgradili za družbo ESSO. Ladja meri 210 m v dolžino, 27,43 m širino in 14,33 m višino. Pri polnem tovoru bo razvijala hitrost 17 vozlov na uro.

**SOLSKA RAZSTAVA V NABREZINI.** Industrijska strokovna šola v Nabrezini z oddeljnimi razredi v Sv. Križu priredi razstavo rib in ročnih del, ki bo odprta v nedeljo, 14. in ponedeljek, 15. junija od 9. do 18. ure v solških prostorih v Nabrezini (na Trgu sv. Roka) in v Sv. Križu (cesta).

**ELEKTRICNA RAZSVETLJIVA SKOCIJANSKE JAME**

Delo za napeljavo električne razsvetljave v vse Skocijanske jame je bilo zaključeno in v dnevih 4. in 5. julija bodo jame prvič popolnoma razsvetljene. Skocijanske jame vabijo na to svečanost zlasti Tržačane, ki so vedno radi obiskovali jame. Delo na elektrifikaciji je trajalo od oktobra in je bilo zelo težavno; izvedlo ga je podjetje »Elektroslovanje« iz Ljubljane. Električni kabel je včasih vlekelo 80 do 100 ljudi. Na pomoč je priskočilo tudi vojaštvo. Strošek je menda bilo 27 milijonov dinarjev.

## NAŠE SOŽALJE

Nenadoma je na Opčinah umrl, zadet od kapi 52-letni krojač Franc Bandelj. Iz Gabrovce pri Komunu se je priselil pred približno 30 leti ter se je posvetil krojaštvu. V Trstu je umrla Uršula Vrabc, mati znanega tržaškega glasbenika Ubald Vrabca.

Ze v preteklem maju se je obmejni promet na Gorškem precej povečal v primeri s prejšnjimi meseci, zlasti kar zadeva prehode s strani italijanskih državljanov. Povečanju prometa je pripomoglo lupo vreme, ki je marsikateri nedeljskega turistu privabilo na kratki izlet na Lokve ali v Soško dolino. V kraji ob Soči se je namreč v zadnjem času postrežba v gostiščih izboljšala. To je pripomoglo, da so se številni Goričani, ki so nekoliko razvajeni v tem pogledu, odšli na kratke izlete čez mejo.

Brez dvoma se bo število potnikov z italijanske strani še povečalo v juniju in v ostalih poletnih mesecih, posebno še, ker je mladina pričela spoznavati gorske lepote Soške doline in predvsem zaradi novih olajšav v obmejnem prometu, kot so odprava karneta in predvsem prosta izbira prehoda za povratek. V Gorici mnogo govori o izletih, na katerih naj bi šli na jugoslovansko stran pri Gorici sami. Potovali bi ob Soči do Kobarida in se vrnili v Gorico čez prehod na Robiču, Cedad in Krmin. Gotovo je, da bodo podobne izlete prirejali tudi prebivalci Benetice, ki se bodo lahko vrnilo domov čez goriske bloke.

Tudi število jugoslovanskih državljanov, ki so v zadnjih mesecih prihajali v Gorico, se je nekoliko povečalo. To je prineslo precejšnjo gospodarsko korist gorški trgovini. V zadnjih tednih se je precej povečala prodaja kolen in lažjih motokoclov, ker se bliža čas, ko se bo uveljavil novi jugoslovanski zakon o carinah na te predmete. Mnogi gorški trgovci so se zaradi tega morali celo obrniti na Videm na svoje tovaršice, da so jim ti poslali svoje blago, ker je bilo povpraševanje zelo veliko. Določene kategorije gorških trgovcev, ki so se bile navdale v zadnjih letih na jugoslovanske odjemalce,

nekačje bahavo postavljeni nekateri športniki. Zanimivo je, da so s temi voščenimi figurami ovekovečeni celo nekateri filmski igralci kot n. pr. Danny Kaye, Chaplin, Marilyn Monroe, Diana Dors, Tommy Steele, Bob Hope in Sir Laurence Olivier z ženo Vivien Leigh. Prikazana je tudi radijska kabina postaje BBC in njeni najvišji sodelavci.

V »SOBI GROSZE«

Muzej ne bi bil popoln, če ne bi bile v njem figure vseh angleških vladarjev vseh dinastij. Pa še vedno nismo na koncu. V podzemlju je še »soba groze«, kjer so razstavljeni za res grozotna obličja in figure največjih svetovnih zločincev. Med ostalimi so tu v visoki upodobljeni nemški politični zločinci iz zadnje svetovne vojne, štiripersna detelja Ribbentrop, Goering, Hitler in Goebbels.

Vse te velike osebnosti si torej človek lahko ogleda v londonskem muzeju voščenih lutk. Nedvomno je to ena izmed največjih zanimivosti mesta. Edino v Parizu je še podoben muzej, ki pa ne prekaša londonskega. Majhne in velike osebnosti, vse morajo preji ali slej umreti. Za njimi ostanejo še voščene lutke, ki pričajo o njihovih velikih delih, lahko pa tudi o zločinih.

S. P.  
(Nadaljevanje sledi)

Impexport

TRST, Ulica Ciccorona 8 - Telefon 38-136 37-725

Telegram IMPEXPORT - TRIESTE

UVAŽA: VSAKOVRSTEN LES, DRVA ZA KURJAVO, GRADBENI MATERIAL

IZVAŽA: TRISTITJE, KOLONIALNO BLAGO IN RAZNOVRNE STROJNE

Operira po tržaškem in gorškem sporazumu Specializirano podjetje za vsakovrsne kompozicije

Impexport

MAGAZZINI DEL Corso

TRIESTE - TRST — Corso Italia 1  
(Vogal P. Borsa) — Tel 29-043

Bogata izbira moških, ženskih in otroških dežnih plaščev iz najlona, popelina in mako.

Neizpodbitne cene — Dežni plašči po 6.700 lir iz najlona za moške in ženske

Obiščite nas s polnim zaupanjem!

# Kaj sta Slovenki doživelci na Angleškem

